

*Красільчук Я.**

ПРОБЛЕМА ДЕФІЦИТУ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ В КРАЇНАХ PIGS

PIGS – це абревіатура, введена у 2008 р. економічними аналітиками та журналістами для позначення чотирьох країн єврозони, які мали подібні економічні середовища, пов'язані з високими рівнями державних боргів і бюджетних дефіцитів, а саме: Португалія, Італія (деякі фахівці називали Ірландію), Греція та Іспанія. Внаслідок світової фінансово-економічної кризи і неконтрольованих державних видатків згадані країни опинилися в складному становищі, особливо Греція, дефіцит державного бюджету якої наприкінці 2009 року склав 12,7% ВВП (38 млрд. дол. США), при дозволених 3% від ВВП у євзоні, згідно з Європейським Пактом «Про стабільність і зростання». Цей документ, як відомо, укладено 1997 р. з метою гарантування дотримання країнами-учасницями економічного та монетарного союзу «бюджетної дисципліни» після впровадження єдиної валюти. Уряд Греції розпочав широку програму приватизації, двічі випускав глобальні облігації, проте навесні 2010 р. економіка опинилась на межі дефолту, що обвалило євровалюту до річного мінімуму і спричинило «ефект доміно» на решту країн PIGS [1; 4].

Рівень дефіциту держбюджету за 2010 р. у Португалії становив майже 10% ВВП (23 млрд. дол.). В Італії цей показник за 2011 р. склав 3,9% ВВП (87 млрд. дол.), Греції - 8,5% ВВП (26 млрд. дол.), Іспанії - 6,1% ВВП (90 млрд. дол. США). Дослідження економічного стану та прийняття рішення щодо надання фінансової допомоги зазначеним країнам здійснюється спільною делегацією, що складається з представників МВФ, Євросоюзу і Європейського центрального банку. Весною 2010 р. делегацією було погоджено рішення щодо надання 78 млрд. євро Португалії протягом 3 років

та 110 млрд. євро Греції для подолання кризи. Іспанія та Італія заявили про готовність самостійно вирішити свої проблеми, але високий рівень безробіття в Іспанії (20%, найвищий в ЄС) та високий рівень державного боргу Італії (120% від ВВП – 2 трлн. євро) ставлять під сумнів оптимізм урядів цих країн, відповідно, п'ятої та четвертої за розмірами ВВП у межах Євросоюзу [3; 5].

Країни PIGS зобов'язуються проводити непопулярну серед виборців політику суворої економії бюджету і зменшувати рівень бюджетного дефіциту відповідно до плану, розробленого ЄС спільно з МВФ. Цей план передбачає відносно зменшення (і «замороження») заробітної платні, підвищення пенсійного віку, зростання податків, скорочення фінансування державних програм і раніше запланованих видатків, проведення приватизації, реформування банківської системи, а також переоцінку економічного зростання в середньостроковій перспективі [2].

У свою чергу, кожна з «неблагополучних» країн намагається вжити додаткових заходів. Португалія, зокрема припинила виплату 13-ої та 14-ої зарплат, відпускних та різдвяних премій, збільшила тривалість робочого дня для працівників приватного сектору.

* студент 4 курсу спеціальності «міжнародні економічні відносини» Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: проф. Шнирков О.І.

Італія надає перевагу практиці скорочень бюджетів міністерств і різноманітних субсидій регіонам, у порівнянні із запровадженням високих податків. Греція заявила про початок системної боротьби проти корупції (справа Ватопедського монастиря на Афоні та корупційний скандал, пов'язаний з діями компанії «Siemens») та оголосила податкову амністію. Іспанія планує створити фіскальну поліцію для боротьби з неплатниками податків і скоротити обсяг «тіньової економіки» в країні. Іспанський уряд також запропонував зміни до конституції з наміром довести бюджетний дефіцит країни до рівня 3% від ВВП до кінця 2013 р. У змінній 135-й статті основного закону Іспанії зазначається, що верхня межа бюджетного дефіциту не може перевищувати ліміту, встановленого Євросоюзом для держав-членів. Італія також заявила про намір закріпити у власній конституції закон про бездефіцитний бюджет [2].

Внаслідок проведення політики економії бюджету країни PIGS зіштовхнулися з хвилею страйків, масових акцій протесту та заворушень. Проте, невиконання вимог ЄС та МВФ може обернутися, на думку багатьох аналітиків, непоправною кризою для всієї Єврозони. Вразливою тут є, передусім Греція, дефолт якої став би серйозним ударом по європейській банківській системі з вкрай неприємними наслідками для глобальної економіки. При наростаючій критиці недосконалих механізмів створення Єврозони, в перспективі розглядаються варіанти формування нових економічних органів, як більш ефективних органів спостереження і контролю, таких як Єдине міністерство фінансів і Європейське бюджетне управління.

Література

1. «Greece's Sovereign-Debt Crunch: A Very European Crisis». The Economist. 4 February 2010.
2. «Rescue». Financial Times. 6 May 2010.
3. <http://www.imf.org>
4. <http://www.reuters.com>
5. <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>